

**Говор Вице гувернерке НБС Ане Ивковић
на свечаном отварању изложбе**

МИЛАНКОВИЋЕВА ВРЕМЕНСКА КАПИЈА

5. новембра 2019. године

Даме и господо, уважени гости и драги пријатељи,

Велика нам је част што данас у нашој кући можемо да вас поздравимо овим дивним поводом и што ће у наредним данима изложбени простор Народне банке Србије бити место обележавања Миланковићевих јубилеја. Што ћемо обележити 140 година од рођења нашег великана Милутина Миланковића, и 110 година од његовог доласка на Универзитет у Београду. Управо тим поводом, Удружење Милутин Миланковић и Народна банка Србије организују, а под покровитељством Министарства културе и информисања Републике Србије, ову свечану изложбу која носи назив „**Миланковићева временска капија**“.

Чињеница је да би све што бисмо рекли о великану Милутину Миланковићу било скромно и недоречено. Тежак је задатак да у једном тренутку дочарамо све што је Миланковић загледао у небо видео да се на Земљи дешава. Описати интелигенцију човека која ће наћи свој одраз у будућности и потврдити се кроз његове проналаске. Због тога смо за ову прилику изабрали да баш њега цитирамо:

„Замислите, драга пријатељице, да се налазимо на подножју једног лепог брежуљка. Његове падине обрасле су дрвљем, травом, маховином, између травиних листића провирују грумени земље, шљунак и камичци, а по трави

лежи суво лишће, борове шишарице и иглице. Једна стазица вијуга тим брегом, посута свежим песком, кроз мали усек у боку брега цеди се вода. Почетак је зиме. Пада први снег, лак, чист, бео, и док се ми успесмо до врхунца брега, покрио је траву и дрвеће једним танким, влажним слојем.

Ја сам од снега начинио једну малу груду и бацио је тако да се котрља низ брег. При сваком своме обртају, та грудa нешто доживи. Овде се утиснула у њу борова иглица, овде зрнце шљунка, онде камичак. Она се котрља даље и бива све већа, остављајући свој траг у снегу. При прелазу преко оне стазице, она се оденула песком, мало даље ухватила је борову шишарицу, овде је закачила и понела са собом травчицу, а онде сув храстов листић. Поток ју је оквасио водом. **Она се котрља, расте и носи у себи све утиске свога пута, историју свога живота...**

...Ако и за нас постоје такви једнозначни природни закони који регулишу ток нашег живота, онда смо и ми из категорије таквих нехомоломних система. И у нама оставља, као и у оној груди, сваки моменат нашега живота свој утисак, своју травку, листић, своје зрно шљунка. Па, као што код снежне лопте ти утисци опредељују њено кретање, тако они играју и код нас своју покретачку или своју отпорну улогу у току нашег живота. Ти утисци, та трава и тај нагомилани снег и песак, **то је наше – ја.**

Тако је наше «ја» у неку руку, ковчежић у којем је смештен архив нашег живота. Но, не само то. У том ковчегу леже и сви документи живота нашег оца, деде и прадеде, лежи цела наша раса и наше васпитање. **Све то утиче, као и они листићи траве, на ток нашег живота, и у томе лежи оно што се зове нашом слободном вољом...**“

Цитат јесте дуг, али одузети му и зарез било би скрнављење идеја једног великана. Јер, живимо у времену у коме се свакодневно потврђује све оно што нам је Милутин Миланковић дао да нам као путоказ помогне да лакше и као људи путујемо кроз временске капије и хоризонте у складу са природом нашег постанка и живљења. А има ли веће части од тога да припадамо народу који је изнедрио једног Милутина Миланковића? Тешко да има. У вртлогу данашњице не ретко налазимо друге приоритете, али опет, никад не заборављамо. Управо нам годишњице попут ове данас, служе да се подсетимо и да никад не заборавимо. Јер заборавити - то би био наш грех.

Милутина Миланковића светска наука уврстила је међу 5 највећих научника 20. века, а НАСА међу 15 највећих научника свих времена који су се бавили нашом планетом Земљом. Један кратер на Месецу, један на Марсу и један планетоид названи су његовим именом. Припадао је научницима који обликују свет својим мислима. Увек је до крајњих граница био посвећен проблему који је желео да реши, остављајући неизбрисиве трагове које ни векови неће моћи да потисну.

И да на крају затворимо једну мисао, заустављену у трену ока, као што је то велики Милутин Миланковић рекао: **„Па, као што у нама живи целокупна историја живота на земљи, тако ћемо и ми живети у нашим потомцима. Зато смо смртни. Па и кад не оставимо потомства иза нас, наш живот оставио је трага, као и она лопта која је у снегу брежуљка оцртала своју стазу“**.

Позивамо сада уваженог господина Славка Максимовића, председника Удружења Милутин Миланковић да нас спроведе кроз Миланковићеву временску капију на пропутовању до будућности.